

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Αν. Φ.: 70

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών
ΚΟΙΝ: Βουλευτή κα Αικατερίνη Καζάνη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 2417/4.7.2025 Αναφορά με θέμα:
«Προστασία και αξιοποίηση σημείων φυσικής κληρονομιάς στην περιοχή Καρύστου»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 2417/4.7.2025 Αναφοράς της Βουλευτού κας Αικατερίνης Καζάνη, σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το Υπουργείο Πολιτισμού, στο πλαίσιο του ευρύτερου προγράμματος ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς της Εύβοιας, υλοποιεί και σχεδιάζει έργα αποκατάστασης και ανάδειξης μνημείων, που αποτελούν αίτημα και των τοπικών κοινωνιών.

Το Υπουργείο Πολιτισμού εκπόνησε τις απαιτούμενες μελέτες ωρίμανσης για το έργο αποκατάστασης, στερέωσης και ανάδειξης του Κάστρου Καρύστου, πολύ σημαντικού μεσαιωνικού μνημείου, γνωστού και ως «Καστέλο Ρόσσο», με χρηματοδότηση από το ΠΕΠ «Στερεά Ελλάδα 2014-2020», ύψους 100.000€. Το έργο περιλάμβανε καθαρισμούς του χώρου από φυτική βλάστηση, τοπογραφική αποτύπωση μνημείου και περιβάλλοντος χώρου, εκπόνηση αρχιτεκτονικής και στατικής μελέτης, μελέτη συντήρησης, εκπόνηση βραχομηχανικής μελέτης στερέωσης βραχωδών πρανών, υδραυλική μελέτη απορροής ομβρίων και μελέτη φωτισμού. Με βάση τις ανωτέρω μελέτες, έχει ωριμάσει το έργο με εκτιμώμενο προϋπολογισμό 15.000.000€. Σε πρώτη φάση, σύμφωνα με τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟ, προέχει το έργο της στερέωσης των βραχωδών πρανών επί των οποίων εδράζονται τα τείχη. Ο προϋπολογισμός της συγκεκριμένης εργασίας ανέρχεται κατά προσέγγιση στο ποσό των 3.000.000€. Μετά την αναθεώρηση του ΕΣΠΑ 2021-2027 θα αναζητηθεί χρηματοδοτικό εργαλείο.

Επιπλέον, το Υπουργείο Πολιτισμού συνεργάζεται με την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, μέσω Προγραμματικής Σύμβασης Πολιτισμικής Ανάπτυξης, για την ανάδειξη Ρωμαϊκού Μαυσωλείου Καρύστου. Η Προγραμματική Σύμβαση για την υλοποίηση του έργου «Ανάδειξη Μαυσωλείου (ταφικό μνημείο Ρωμαϊκών χρόνων) στο κέντρο της πόλης Καρύστου», αφορά στο ρωμαϊκό μαυσωλείο, το οποίο χρονολογείται στην ανδριάνεια - αντωνίνεια περίοδο (μέσα 2ου αιώνα μ.Χ.). Ανασκάφηκε το 1908 από τον Γ. Παπαβασιλείου και το 1962 ο χώρος απαλλοτριώθηκε υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Σκοπός του έργου είναι η διάσωση και ανάδειξη του μοναδικού διατηρούμενου Ρωμαϊκού μνημείου, το οποίο βρίσκεται στο ιστορικό και εμπορικό κέντρο της Καρύστου, η δυνατότητα πρόσβασης και περιήγησης στο χώρο, όπως και η εξασφάλιση ασφαλούς διέλευσης της οδού Σαχτούρη με την κατασκευή πεζοδρομίου.

Όσον αφορά στο Φρούριο Μπούρτζι, σύμφωνα με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Εύβοιας, το οχυρό παρουσιάζει προβλήματα πτώσεως λίθων και έχει περιστοιχισθεί για λόγους ασφαλείας και επί του παρόντος δεν είναι επισκέψιμο. Το Υπουργείο Πολιτισμού εκπόνησε οριστική αρχιτεκτονική και στατική μελέτη αποκατάστασης του οχυρού, ενώ είναι σε διαδικασία ελέγχου από τις Κεντρικές Υπηρεσίες του ΥΠΠΟ η μελέτη φωτισμού, προκειμένου

να ωριμάσει το έργο για ένταξη σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα, με εκτιμώμενο προϋπολογισμό 3.000.000€. Επίσης αναζητείται χρηματοδοτικό εργαλείο.

Όσον αφορά στην Αρχάμπολη, στην χαράδρα που καταλήγει στην ομώνυμη παραλία, βρίσκονται τα λείψανα αρχαίας εγκατάστασης που αναπτύχθηκε στα πλατώματα της ακτής. Τα αρχαιολογικά ευρήματα μαρτυρούν ότι η θέση κατοικήθηκε από τον 4ο-1ο αι. π.Χ. οπότε και εγκαταλείφθηκε βίαια, ενώ υπάρχουν και ενδείξεις για τη χρήση του χώρου την αρχαϊκή εποχή. Η ευρύτερη περιοχή πάνω από την παραλία της Αρχάμπολης παρουσιάζει έντονες κλίσεις και πυκνή θαμνώδη βλάστηση, συνθήκες απαγορευτικές για την ασφαλή πρόσβαση των επισκεπτών. Μοναδική πρόσβαση σήμερα είναι δυνατή μόνον διά θαλάσσης. Ως πρώτη ενέργεια για την ανάδειξη της Αρχάμπολης κρίνεται η διάνοιξη ασφαλούς χερσαίας πρόσβασης εκ μέρους των αρμοδίων.

Τα ονομαζόμενα «δρακόσπιτα» εντοπίζονται σε ιδιαίτερα δυσπρόσιτα σημεία. Τα «δρακόσπιτα» επί του όρους Όχη, έχουν χαρακτηριστεί ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία. Πλησίον των «δρακόσπιτων» έχουν αναπτυχθεί, επίσης, πολλά αρχαία λατομεία εξόρυξης της καρυστίας λίθου, με τα οποία συγκροτούν αδιαίρετη ενότητα. Το 2020 και το 2021, πραγματοποιήθηκε από την Ελβετική Αρχαιολογική Σχολή, σε συνεργασία με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ευβοίας, αρχαιολογικό πρόγραμμα τοπογραφικής μελέτης των «δρακόσπιτων» της περιοχής των Στύρων και δοκιμαστικών τομών στη θέση Ίλκιζες Στύρων, προκειμένου να μελετηθούν τα αρχαιολογικά δεδομένα. Με βάση τις τοπογραφικές και φωτογραμμετρικές αποτυπώσεις, οι επιστήμονες διαθέτουν πλέον τρισδιάστατα μοντέλα αυτών των σπιτιών, γεγονός που διευκολύνει σημαντικά τη μελέτη τους. Τέλος, το έργο της ελληνο-ελβετικής ομάδας έχει επίσης ως στόχο να αναδείξει αυτά τα μνημεία, τα οποία είναι από τα πλέον επισκέψιμα στην περιοχή.

Αναφορικά με το χαρακτηρισμένο ως μνημείο ναό των Ταξιαρχών στον οικισμό των Καλυβίων του Δήμου Καρύστου, όπως έχω δηλώσει στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου, το Υπουργείο Πολιτισμού ολοκλήρωσε εργασίες σωστικού- στερεωτικού χαρακτήρα του μνημείου, το 2022, βάσει της υπό όρους εγκεκριμένης μελέτης. Οι εργασίες υλοποιήθηκαν απολογιστικά και με αυτεπιστασία από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Εύβοιας με πόρους του ΥΠΠΟ. Σύμφωνα με την Εφορεία, οι εργασίες αφορούσαν, κατά κύριο λόγο, στην εξυγίανση και αποκατάσταση του θόλου του κυρίως ναού, στη συντήρηση του μαρμαρίνου τέμπλου και του λίθινου δαπέδου, στην καθαίρεση νεωτερικών επιχρισμάτων και στην αντικατάσταση των κουφωμάτων των ανοιγμάτων. Κατά την υλοποίηση των εργασιών αποκαλύφθηκαν ιστορικά τεκμήρια του μνημείου, όπως το πλινθοπερίκλειστο σύστημα δόμησης και λεπτομέρειες της αρχικής τοιχογράφησης, αλλά και αρχαία σπόλια και γλυπτές συνθέσεις σε δεύτερη χρήση. Με την ολοκλήρωση των ανωτέρω εργασιών, σύμφωνα με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Εύβοιας, το μνημείο δεν αντιμετωπίζει στατικά προβλήματα ούτε εγείρονται θέματα στεγάνωσής του, ενώ παράλληλα αναδείχθηκε η ιστορικότητά του. Για την πλήρη αποκατάσταση του μνημείου υπολείπεται η κατασκευή κεραμοσκεπούς στέγης, με εκτιμώμενο προϋπολογισμό έργου 400.000€. Στην παρούσα φάση, το Υπουργείο Πολιτισμού εξετάζει την υποβολή του εν λόγω έργου σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα.

Σχετικά με το Σπήλαιο της Αγίας Τριάδας, σύμφωνα με την αρμόδια Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας και Σπηλαιολογίας, χρησιμοποιείται κατά διαστήματα από σπηλαιολογικούς ομίλους για εκπαίδευση. Στην πραγματικότητα το σπήλαιο, λόγω της μορφολογίας του, δεν μπορεί να αξιοποιηθεί, ώστε να δέχεται επισκέπτες, καθώς το εξαιρετικά μικρό του πλάτος (συνήθως μικρότερο από ένα μέτρο) δεν είναι αρκετό για να δημιουργηθεί διάδρομος και οι λοιπές απαραίτητες διαμορφώσεις που απαιτούνται στα αξιοποιημένα σπήλαια.

Τα λοιπά ερωτήματα εκφεύγουν των αρμοδιοτήτων του ΥΠΠΟ.

Η Υπουργός Πολιτισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΠΚ
3. ΔΒΜΑ
4. ΕΦΑ Εύβοιας
5. Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας και Σπηλαιολογίας